
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 1 z 7

Spis treści:

1. Cel procedury
2. Zakres stosowania
3. Określenia i skróty
4. Odpowiedzialność i uprawnienia
5. Opis metody
 - 5.1. Pobieranie, transport i przyjęcie próbek do badań
 - 5.2. Magazynowanie próbek do badań
 - 5.3. Identyfikacja próbek do badań
 - 5.4. Postępowanie z próbkami po badaniach
6. Podwykonawstwo badań
7. Zapisy
8. Dokumenty związane
9. Załączniki

	Imię i Nazwisko	Data	Podpis
Opracował	Magdalena Lacek	08.02.2016	Główny Specjalista Stanowisko ds. Zarządzania Jakością p.o. Naczelnika Wydziału Technologii – Laboratorium Drogowego
Sprawdził	Łukasz Podobas	15.02.2016	Podobas
Zatwierdził	Patryk Lis	14.02.2016	p.o. Łukasz Podobas Oddział ds. Technologii Patryk Lis

Uwaga: Dokument jest nadzorowany w formie elektronicznej, aktualny w dniu wydruku.
Użytkownik egzemplarza jest zobowiązany do śledzenia zmian w dokumencie po terminie wydruku.
Data ostatniego wydruku: 2016-02-15

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 2 z 7

1. Cel procedury

Celem procedury jest ustalenie zasad dotyczących pobierania próbek i postępowania z obiektami do badań.

2. Zakres stosowania

Procedura stosowana jest w Wydziale Technologii GDDKiA Oddział w Warszawie.

3. Określenia i skróty

ZT	– Zastępca Dyrektora Oddziału ds. Technologii
NT-1	– Naczelnik T-1
PT	– Pion Technologii
T-1	– Wydział Technologii – Laboratorium Drogowe
KZ	– Kierownik Zespołu
PZ	– Pracownik Zespołu

4. Odpowiedzialność i uprawnienia

Za prawidłowe działanie poniższej procedury odpowiedzialni są:

Lp.	Stanowisko/osoba	Zakres odpowiedzialności
1.	ZT	1. Podpisuje „Podzlecenie badań laboratoryjnych”, co jest równoznaczne z akceptacją.
2.	PZ	1. Pobieranie i przyjmowanie próbek do badań. 2. Sporządzanie protokołów pobrania próbek do badań lub wykonania pomiarów laboratoryjnych. 3. Kontakt z klientem w trakcie pobierania próbek do badań. 4. Ocena próbek dostarczonych przez klienta pod kątem przydatności do badań. 5. Informowanie KZ o stanie próbki odbiegającej od wymagań. 6. Rejestrowanie próbek przyjętych do badań.
3.	KZ	1. Opracowanie i identyfikowanie wzorów protokołów pobrania i przyjęcia próbki. 2. Przeprowadza dodatkowe ustalenia z klientem dot. badań. 3. Wykonuje zapisy z ustaleń z klientem. 4. Pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej informuje klienta o konieczności i możliwości podzlecenia badań. 5. Uzgadnia podzlecenie badań z klientem. 6. Każdorazowo przed podzleceniem badań monitoruje zakres akredytacji podwykonawcy poprzez stronę www.pca.gov.pl . 7. Przechowuje aktualne zakresy akredytacji podwykonawcy pod „Podzleceniem badań laboratoryjnych”. 8. Na bieżąco uzupełnia „Rejestr podwykonawców”. 9. Opracowuje, identyfikuje i aktualizuje wzory protokołów pobrania i przyjęcia próbki. 10. Prowadzi rejestr wzorów protokołów pobrania i przyjęcia próbki.

Uwaga: Dokument jest nadzorowany w formie elektronicznej, aktualny w dniu wydruku.
Użytkownik egzemplarza jest zobowiązany do śledzenia zmian w dokumencie po terminie wydruku.
Data ostatniego wydruku: 2016-02-15

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 3 z 7

5. Opis metody

5.1. Pobieranie, transport i przyjęcie próbek do badań

PT wykonuje badania próbek pobranych przez upoważniony personel lub dostarczonych przez klienta.

PT pobiera próbki z uwzględnieniem wszystkich czynników mających wpływ na miarodajność wyników badań, zgodnie z procedurą badawczą i protokołem właściwym dla danego Zespołu oraz rodzaju próbek.

PZ pobierający próbki lub wykonujący pomiary laboratoryjne zobowiązani są do sporządzania protokołów pobrania na stosownych formularzach.

W przypadku zastosowania odstępstwa od znormalizowanej metody pobierania próbek, PZ pobierający próbkę, informuje o tym fakcie klienta i wykonuje zapisy na protokole.

Sposób transportowania próbek zapewnia o ich przydatności do badań. Postępowanie z próbkami w trakcie transportu opisane zostało w procedurach badawczych właściwych dla danego zespołu oraz rodzaju próbek.

W przypadku próbek dostarczonych przez klienta, PZ przyjmujący próbkę dokonuje jej oceny pod kątem przydatności do zakresu badań określonych w zleceniu (np. stan próbki, rodzaj, data pobrania, wielkość, opakowanie, jakość, itp.). Wszelkie uwagi dotyczące stanu, w tym rozbieżności od stanu normalnego, przewidzianego w metodzie badawczej zapisuje w protokole, potwierdzając jednocześnie przyjęcie bądź odrzucenie próbki do badań.

W przypadku, gdy stan przyjmowanej próbki może mieć negatywny wpływ na wynik badania lub jej ilość jest niewystarczająca do zakresu badań określonych w zleceniu, PZ przyjmujący próbkę zgłasza powyższy fakt do KZ, który przeprowadza dodatkowe ustalenia z klientem zgodnie z P/13 „Przegląd zleceń”.

W przypadku przyjęcia do badań próbki pobranej przez klienta, PT nie ponosi odpowiedzialności za prawidłowość poboru próbek.

Formularze Protokołów pobrania i przyjęcia próbki identyfikowane są wg poniższego wzoru:

/ P lub PP / . . , data wydania dd.mm.rrrr.

A B.C

- w pole A wpisuje się odpowiednio:
 - ZAiMMA – Zespół Asfaltów i Mieszanek Mineralno – Asfaltowych
 - ZBiMW – Zespół Betonów i Materiałów Wiążących
 - ZDN – Zespół Diagnostyki Nawierzchni
 - ZGiG – Zespół Gruntów i Geotechniki
 - ZK – Zespół Kruszyw,
- P protokół przyjęcia dla próbek dostarczonych przez klienta
- PP protokół pobrania i przyjęcia dla próbek pobranych przez T-1

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 4 z 7

- w pole B wpisuje się kolejny nr formularza w danym Zespole,
- w pole C wpisuje się nr wydania formularza w danym Zespole.

Za opracowanie, identyfikację oraz aktualizację wzorów protokołów pobrania i przyjęcia próbki odpowiada KZ.

KZ prowadzi rejestr wzorów protokołów pobrania i przyjęcia próbki na formularzu F-P/03.01.02. „Rejestr dokumentów”, zgodnie z procedurą P/03 „Nadzór nad dokumentami”.

Zatwierdzanie oraz rozpowszechnianie formularzy protokołów pobrania i przyjęcia próbki odbywa się zgodnie z P/12 „Nadzór nad zapisami”.

Protokoły pobrania i przyjęcia próbki numerowane są niezależnie w każdym Zespole wg wzoru:

/ / /
A / B / C / D

gdzie:

- w pole A wpisuje się kolejny numer protokołu pobrania i przyjęcia próbki w danym Zespole,
- w pole B wpisuje się numer zlecenia nadany przez PS zgodnie z Księgą korespondencyjną,
- w pole C wpisuje się bieżący rok,
- w pole D wpisuje się odpowiednio:
 - ZAiMMA – Zespół Asfaltów i Mieszanek Mineralno – Asfaltowych
 - ZBiMW – Zespół Betonów i Materiałów Wiążących
 - ZDN – Zespół Diagnostyki Nawierzchni
 - ZGiG – Zespół Gruntów i Geotechniki
 - ZK – Zespół Kruszyw

5.2. Magazynowanie próbek do badań / świadków

W każdym przypadku, gdy jest to wymagane, próbki / świadki magazynowane są w pomieszczeniu, w którym monitorowane są warunki środowiskowe zgodnie z P/15 „Monitoring warunków środowiskowych w pomieszczeniach laboratoryjnych”.

Próbki są właściwie oznakowane oraz, o ile wymaga tego specyfika badania, zabezpieczone przed utratą właściwości.

5.3. Identyfikacja próbek do badań

Próbki do badań przyjmowane są przez PZ w poszczególnych Zespołach, zależnie od zakresu badań. Osoba przyjmująca próbki dokonuje wstępnej oceny próbki pod kątem przydatności do badania (rodzaj, wielkość, opakowanie, jakość, itp.) i rejestruje próbkę w danym roku na formularzu F-P/14.01.03. „Ewidencja zleceń i próbek”. Podczas przyjmowania próbek do badań osoba przyjmująca zobowiązana jest do zapisania na formularzu F-P/14.01.03. „Ewidencja zleceń i próbek” wszystkich anomalii oraz odstępstw, jakie wykazuje próbka od stanu normalnego lub wymagań określonych w przedmiotowej normie badawczej. W przypadku wątpliwości

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 5 z 7

dotyczących przydatności próbki do badania, KZ lub zastępujący go PZ informuje o fakcie klienta i przeprowadza z nim dodatkowe ustalenia dotyczące wykonania badania. Zapisy z ustaleń wykonywane są na zleceniu oraz datowane i parafowane przez osobę dokonującą ustaleń lub odbywają się droga pisemną lub e-mail.

Próbki przywiezione z budowy lub dostarczone przez klienta i przyjęte do badań numerowane są w jednoznaczny sposób gwarantujący, że nie zostaną pomieszczone ani fizycznie, ani w zapisach, według wzoru:

/ / /
A B C D

gdzie:

- w pole A wpisuje się kolejny numer próbki w danym Zespole; w przypadku próbek pobieranych z nawierzchni kolejne warstwy identyfikuje się dodatkowo przez symbole A, B, C, D itd. licząc od górnej warstwy,
- w pole B wpisuje się numer zlecenia nadany przez PS zgodnie z Księgą korespondencyjną,
- w pole C wpisuje się bieżący rok,
- w pole D wpisuje się odpowiednio:
 - ZAiMMA – Zespół Asfaltów i Mieszanek Mineralno – Asfaltowych
 - ZBiMW – Zespół Betonów i Materiałów Wiążących
 - ZDN – Zespół Diagnostyki Nawierzchni
 - ZGiG – Zespół Gruntów i Geotechniki
 - ZK – Zespół Kruszyw

Numerowanie próbek badawczych wydzielonych z próbki ogólnej następuje wówczas, gdy wymagają tego poszczególne normy badawcze lub wymagany jest szczególny nadzór nad warunkami środowiskowymi przed i w trakcie wykonywania badań. W przypadku dzielenia próbki ogólnej na badawcze w pole A wpisuje się dodatkowo identyfikację danej próbki badawczej zaczynając od 1, np. 13-1/236/2014/ZK/.

Każdy Zespół prowadzi własną niezależną numerację próbek.

W przypadku, gdy numer próbki ze względu na jej wielkość nie mieści się na próbce, dopuszcza się identyfikację skrótem zgodnym z polem A powyższego wzoru i dwoma ostatnimi cyframi bieżącego roku, np. 256/14. Oznaczone i zarejestrowane próbki, przed wykonaniem badania, są przechowywane zgodnie z wymaganiami określonymi w normach.

5.4. Postępowanie z pozostałościami próbek po badaniach Pozostałości próbek po badaniach przechowywane są przez minimum 7 dni lub przez okres ustalony z Klientem, a następnie są utylizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi postępowania z odpadami.

W przypadku badań niszczących T-1 nie przechowuje próbek.

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 6 z 7

6. Podwykonawstwo badań

W przypadku, gdy PT nie ma możliwości wykonania zleconych badań akredytowanych oraz badań spoza zakresu akredytacji, KZ informuje klienta o konieczności i możliwości ich wykonania przez kompetentnego podwykonawcę. Kompetentnym podwykonawcą jest laboratorium, które spełnia wymagania normy PN – EN ISO/IEC 17025 w zakresie podzlecanych badań. Kompetentni podwykonawcy wyszukiwani są przez KZ za pomocą strony Polskiego Centrum Akredytacji www.pca.gov.pl.

KZ uzgadnia podzlecenie badań z klientem, a następnie powiadamia go o podwykonawstwie. Konieczna jest zgoda klienta na podzlecenie badań. Zarówno powiadomienie klienta o podwykonawstwie, jak i uzyskanie jego zgody, KZ może uzyskać pisemnie lub drogą elektroniczną, która jest równoważna z drogą pisemną. „Podzlecenie badań laboratoryjnych” na formularzu F-P/14.02.03. podpisywane jest przez ZT, co jest równoznaczne z akceptacją.

KZ podzlecający badania na bieżąco uzupełnia „Rejestr podwykonawców w roku ...” na formularzu F-P/14.03.03., który prowadzony jest w danym roku.

W celu monitorowania zakresu akredytacji, KZ każdorazowo przed podzleceniem badań, ma obowiązek wydrukować ze strony Polskiego Centrum Akredytacji www.pca.gov.pl zakres akredytacji danego podwykonawcy. Aktualne zakresy akredytacji podwykonawcy przechowywane są przez KZ pod „Podzleceniem badań laboratoryjnych”.

W przypadku, gdy podwykonawca nie posiada akredytacji z zakresu podzlecanych badań KZ postępuje zgodnie z P/20 „Odstępstwa”.

T-1 odpowiada przed klientem za pracę podwykonawcy, z wyjątkiem przypadku, kiedy podwykonawca został wskazany przez klienta.

Wyniki badań pochodzące od podwykonawcy dołączane są w całości bez zmian do wyników z badań przeprowadzonych przez PT.

7. Zapisy

Lp.	Zapis	Miejsce przechowywania lub osoba odpowiedzialna	Czas przechowywania	Postępowanie po okresie przechowywania
1.	Protokoły pobrania i przyjęcia	KZ	5 lat	Archiwizowany przez 5 lat
2.	F-P/14.01.03. „Ewidencja zleceń i próbek”			
3.	F-P/14.02.03. „Podzlecenie badań laboratoryjnych”			
4.	Zakres akredytacji podwykonawcy			
5.	F-P/14.03.03. „Rejestr podwykonawców w roku ...”			

Uwaga: Dokument jest nadzorowany w formie elektronicznej, aktualny w dniu wydruku.
Użytkownik egzemplarza jest zobowiązany do śledzenia zmian w dokumencie po terminie wydruku.
Data ostatniego wydruku: 2016-02-15

	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie Pion Technologii	
	Procedura P/14	Data wydania : 08.02.2016.
	Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań	Wydanie nr : 5 Stron : 7 z 7

8. Dokumenty związane

P/01 „Obsługa klienta”.

P/12 „Nadzór nad zapisami”.

P/13 „Przegląd zleceń”.

P/20 „Odstępstwa”.

9. Załączniki

Formularz F-P/14.01.03. „Ewidencja zleceń i próbek”.

Formularz F-P/14.02.03. „Podzlecenie badań laboratoryjnych”.

Formularz F-P/14.03.03. „Rejestr podwykonawców w roku ...”.

Uwaga: Dokument jest nadzorowany w formie elektronicznej, aktualny w dniu wydruku.
Użytkownik egzemplarza jest zobowiązany do śledzenia zmian w dokumencie po terminie wydruku.

Data ostatniego wydruku: 2016-02-15

[illegible]

GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD ODDZIAŁ W WARSZAWIE
WYDZIAŁ TECHNOLOGII - LABORATORIUM DROGOWE
05 - 816 OPACZ KOLONIA, UL. ŚRODKOWA 35C
tel: (022) 701 50 20, 701 50 21

Podzlecenie badań laboratoryjnych nr xxxxxxxxx

Lp.	Numer identyfikacyjny próbki	Przedmiot badania / element konstrukcji	Nr SST / Nr recepty laboratoryjnej	Wymagania wg SST	Data pobrania / wykonania	Rodzaj warstwy / materiałów	Zakres i rodzaj badań	Ilość badań	Informacje dodatkowe
1									
2									
3									
4									
5									
6									

Uwagi:

Data i podpis ZT

Telefon kontaktowy osoby prowadzącej:.....

.....

Arkusz zmian do P/14 „Pobieranie próbek i postępowanie z obiektami do badań”, wyd. 4*			
Identyfikacja wydania	Opis zmiany (treść)	Data przeglądu dokumentu, podpis	Data wprowadzenia zmiany, podpis
P/14, wyd. 4*	Z odpowiedzialności i pkt. usunięto zapis „Każdorazowo po aktualizacji „Rejestru podwykonawców” przez KZ, jest on przekazywany do akceptacji przez NT-1 oraz zatwierdzenia przez ZT.	13.01.2016.	08.02.2016.
	W całej procedurze dodano zapisy dot. transportu próbek.		
	Dodano pkt. 5.2. dot. magazynowania próbek.		
	Pkt. 5.4.: Określono okres przechowywania próbek po badaniach.		
	Pkt. 6.: Określono czasookres prowadzenia „Rejestru podwykonawców”		
F-P/14.03.02.	Tytuł formularza uzupełniono o czasookres.	Główny Specjalista Stanowisko ds. Zarządzania Jakością mgr Magdalena Łacek	

* należy wpisać wydanie, do którego naniesiono zmiany

